

POLOZAJ NASTAVNIKA U NASTAVNOM PROCESU

Promene su sastavni deo funkcionisanja obrazovnog sistema.

Sve što se zbiva u društvu na jedan ili drugi način odražava se i u funkcionisanju obrazovnog sistema. Razvoj nauke i tehnologije odražava se na odnos društva i pojedinca prema obrazovnom procesu.

Prvi uslov za bilo kakve promene u obrazovnom sistemu posebno u školama i na fakultetima jeste u osposobljavanju nastavnika da upoznaju projekte promena, da ih prihvate kao svoje zadatke.

Dosadašnja dugogodišnja praksa na žalost ne daje nam za pravo da verujemo u ostvarenje ove tvrdnje. Nastavnici su ostajali po strani tzv. reforme obrazovanja iako su upravo oni dobijali najveće obaveze da u oskudnim materijalnim uslovima ostvaruju složene ciljeve i zadatke promena.

Mora se shvatiti da nastavnik po prirodi svoga posla nije i ne može da bude neko ko će realizovati nečije zapovesti.

On mora da postane najpre kreator promena da bi ih mogao kao svoje prihvatiti pa tako i stvaralački sprovesti.

U našoj zemlji nastavnik se nalazi u nezavidnom i prilično teškom položaju, prepušten vlastitom snalaženju bez odgovarajuće stručne i materijalne pomoći za usavršavanjem. Same škole nisu uspele da izgrade efikasne sisteme stručnog usavršavanja.

Fakulteti su pretežno na periferiji reformskih procesa, i zato reforma teško kroči u te institucije. To naravno ne znači da nema i promena. Praktični koraci reformi fakulteta, jedva da i postoje.

Naš nastavnik ima solidno i stručno znanje, koje omogućuje brzu prekvalifikaciju i dokvalifikaciju. Ali radnik se želi prekvalifikovati, i kada jednom ovlada jednom strukom to smatra doživotni opredeljenjem.

Potrebna je novi i kvalitetan pristup u pripremi i realizaciji programa 'Usavršavanje nastavnika'.

Sve to treba povezati sa procesima i rezultatima naučno istraživačkog rada. Neće biti preterano ako kažemo da usavršavanje treba podići na nivo posebne naučne discipline, recimo: metodike stručnog usavršavanja.

Stručno usavršavanje zahteva visok nivo organizacije nastave, odlične realizatore, primerne metode, dobro odabranu literaturu... Mnogi problemni moći će se rešiti datim oblicima stručnog usavršavanja. Ali ovaj posao mora doživeti duboke promene. Najpre hitno treba napustiti stereotipne oblike tzv. državnih ispita. Usvetu ih više i nema.

Potrebna je novi i kvalitetan pristup u pripremi i realizaciji programa usavršavanja nastavnika.

Sve ono kvalitetno što u procesima nastave i obrazovanja ispituju i stvore nastavnici u školama treba da nađe odgovarajuće mesto objavljivanja. Na taj način istraživački rad nastavnika dobija novu dimenziju.

Naše društvo treba da postane svesno da su nastavnici deo fundamentalne okosnice društva i u skladu sa tim da im omogući nesmetan rad kako u nastavi tako i u njihovom usavršavanju jer je to osnovni preduslov za kvalitetno funkcionisanje školstva a samim tim i rađanje dobrog i obrazovnog podmladka.